

Semoy

Zaterdag 5 juli t/m zaterdag 12 juli 2025

Overzichtskaart gemaakt door Aletta

Inleiding

We zijn met 20 mensen, in de tweede week van juli, naar het [Parc naturel régional des Ardennes](#) geweest, een circa 117.000 hectare groot gebied in het Franse deel van de Ardennen. De Franse Ardennen zijn wat ruiger en wilder dan het gedeelte in België en kenmerken zich door uitgestrekte bossen en de ingesleten valleien van de Maas en de Semoy met rotsformaties zoals Roc la Tour, de 4 Heemskinderen (Les 4 Fils Aymon) en Les Dames de Meuse en de indrukwekkende meanders zoals die bij Monthermé. Het plateau van Croix-Scaille, net over de Frans-Belgische grens, is het met 504 m (en een 60 m hoge Tour du Millenaire) het hoogste punt in de westelijke Ardennen. Er is een uitgebreid wandelnetwerk in het gebied en er zijn diverse fietsroutes zoals o.a. de Voie Verte Trans-Ardennes (Maasfietsroute).

In 1999, 2011 en 2016 is de KNNV hier ook geweest.

We staan op de camping Domaine d'Haulmé (<https://www.domainedhaulme.fr/>)

Deelnemers zijn: Aletta, Alma, Annet, Bianca, Ed, Agnes, Eleonora, Frans, Hélène, Julian, Silvia, Koos, Sicco, Wim, Wine, Yolanda, Henk, Hans, Harry, Joke.

Verslag is samengesteld door Alma

Foto's gemaakt door Aletta, Alma, Ed en Jolanda

De waarnemingen (vanaf pagina 17) zijn verzameld en gebundeld door Wim

Voorwoord van de voorzitter

Toen ik me pas kort voor aanvang van het kamp aanmeldde ontbrak een voorzitter en kwam het verzoek of ik die taak niet op me wilde nemen. Daar moest ik even over nadenken want de voorzittersrol ligt mij niet zo; liever ben ik inhoudelijk en op de achtergrond bezig. Maar indachtig de vermeende uitspraak van Pippi Langkous ("Ik heb het nog nooit gedaan dus ik denk dat ik het wel kan")¹ heb ik die koe toch maar bij de horens gevat. Hopelijk heb ik het goed (genoeg) gedaan. Wat me zeker heeft geholpen is dat de rest van het bestuur (Aletta en Frans) al vaker met hun bijltje hadden gehakt.

Na de vele kampen in het vorige millennium was dit voor mij pas het vijfde of zo in dit millennium. En wat is er, vooral de laatste paar jaren, veel veranderd! Vroeger waren er altijd wel een paar deelnemers die een gebiedsspecifieke flora bij zich hadden en werd er echt gedetermineerd. Nu is de vraag: "wat zegt de app?" Of dat erg is? Dat hoeft niet per se. Want "de app" zorgt ook voor verbreding, we kijken nu ook meer en met meer mensen naar zoiets als wantsen en andere lastige soortengroepen. De natuurbeleving wordt wellicht wat oppervlakkiger, maar daarentegen ook laagdrempeliger en breder.

De meeste excursies waren niet zo ver van het kamp en het gebied leende zich goed voor fietstochten langs de Semoy en de Maas. Al met al hebben we hele aardige soortenlijsten bij elkaar gesprokkeld. Hoogtepunt voor mij was de wat verder weg gelegen Fondry des Chiens in België met vele bijzondere planten en dieren.

Minstens zo belangrijk is de vraag of iedereen het goed naar zijn zin heeft gehad. Ik heb de indruk dat dat wel goed zat. Iedereen heeft zijn of haar ding kunnen doen, zoals dat heet. Er waren hier en daar wat wrijvinkjes, maar heb je dat niet altijd? En het was ook een wat ongebruikelijk kamp in die zin dat we zo verspreid zaten op dat immense terrein. De eenmalige choc was een succes!

Zullen we maar zeggen: tot bij een volgende kamp?

Wim

¹ Bij het voorbereiden van dit voorwoord ontdekte ik dat die uitspraak nooit gedaan is. Gelukkig wist ik dat toen niet.

Geologie en landschap (Aletta van Embden)

Ontstaanswijze

Het gebied van de Semoys maakt in geologisch opzicht deel uit van het Duitse Rijn-leisteenplateau. De afzettingen dateren uit het Devoon (ca 400 Ma - miljoen jaar voor heden), toen - door voortdurende daling van het gebied - , dikke pakketten zand en klei werden afgezet. Voor het gebied van de Semois is het Devoon voor de zichtbare geologie de belangrijkste periode. Omdat de zee in die periode nogal troebel was en daardoor minder geschikt voor zeeleven, worden hier verhoudingsgewijs weinig fossielen gevonden.

Het afgezette sediment was in feite afbraakmateriaal uit de gebergte-vormende – of Calcedonische fase tijdens het Siluur, vóór het Devoon. De plooiing werd veroorzaakt door de botsing van twee continenten.

Tijdens de tweede gebergtevormende – of Varistische fase ná het Devoon werden o.a. de Ardennen en Eifel tot een gebergte geplooid. De plooiing vond plaats in zuidoostelijke richting, waardoor het gesteente plaatselijk bijna loodrecht kwam te staan.

In het Mesozoïcum en Perm (250 -65 Ma) werd het gebergte weer afgevlakt tot een schiervlakte. Alle afzettingen van daarvoor verdwenen vrijwel. Alleen langs de randen bleef wat bewaard.

Vanaf het Tertiair (65 Ma) ontstonden de Alpen tijdens de derde gebergte-vormende – of alpine fase door de botsing van Europa met Afrika. Het gebied van de Ardennen en Eifel werd opgeheven.

In het Kwartair (2Ma) zette deze fase van opheffing zich voort en werden de rivieren gedwongen zich in sneltreinvaart in te snijden in het steeds omhoogrijzende land. Dit overkwam ondermeer de Rijn, Maas, Semois, Moezel, Ourthe en Ahr. Er ontstonden meanderende rivieren in diepe dalen, een nogal ongewone situatie voor een zich diep insnijdende rivier. Het proces van opheffing en

Strook kwarts tussen leisteenafzettingen, Navaux (nabij camping)

insnijding hield hierbij voor de Semois ongeveer gelijke tred.

Ook de Maas kon de opheffing van de Ardennen nagenoeg niet bijhouden. De Maas stroomde daardoor als het ware tegengesteld aan de ter plaatse aanwezige geologische structuur, die zuidoost/noordwest gericht was. Door de hiervoor benodigde kracht “verloor” de Maas een aantal zijrivieren zoals de Moezel. De voormalige beddingen zijn soms nog zichtbaar als droge dalen in het terrein.

Tijdens de ijstijden werd het gebied niet door ijs bedekt, maar heersten er wel periglaciale omstandigheden. Het reeds in gang gezette proces van de vorming van diepe dalen en terrassen werd voortgezet. De oorspronkelijke dalbodem bleef als zg hoogterras of schiervlakte over.

Gesteenten

Leisteen komt in het excursiegebied het meeste voor. De term leisteen is in feite een verzamelnaam voor verschillende soorten gesteenten en wordt in het Frans en Duits respectievelijk “ardoise” en “schiefer” genoemd. Leisteen is oorspronkelijk ontstaan uit modder, waarbij door de zwaartekracht een zodanige rotatie van de kleimineralen heeft plaatsgevonden, dat een ongeveer horizontale gelaagdheid werd bereikt. Daarna worden kleisteen en schalie gevormd, die net als modder tot de sedimentgesteenten worden gerekend.

Leisteen is echter geen sedimentgesteente meer, omdat door de gebergtevorming een proces van metamorfose plaats vond. De aanwezige mineralen heroriënteerden zich en wel in een richting loodrecht op de oorspronkelijke afzettingsrichting. Dit proces staat in verband met veranderingen in druk en temperatuur door de gebergtevorming. Het heet dan geen sedimentgesteente meer, maar een metamorf gesteente. Pas dan is het leisteen. Na leisteen kunnen ontstaan fylليت, schist en tenslotte gneis. Leisteen heeft een glanzend aanzien en bestaat naast kwarts en veldspaten vooral uit de glimmers biotiet en muscoviet.

In het excursiegebied wordt naast (echt) leisteen ook schalie aangetroffen. Plaatselijk zijn in ontsluitingen langs de weg ook nog banden van zandsteen te zien als min of meer blokvormige lagen. De zandsteen is oorspronkelijk langs de vroegere kustlijn afgezet.

Ten noordwesten van de Semois (omgeving Monthermé) komt een ander, nog ouder gesteente voor. Dit dateert uit het Cambrium (542 Ma) en bestaat uit kwartsiet. Het is ontstaan door metamorfose van een kwartsrijke zandsteen en is heel hard.

Het gebied meer naar het zuiden bestaat uit afzettingen die behoren tot het bekken van Parijs en zijn kalkachtig van aard.

Landschappelijke / geologisch elementen

In het excursiegebied zijn de volgende verschijnselen zichtbaar.

- meanders van de Semois. De oriëntatie van de leisteenpakketten bepaalde deels de richting van de insnijding van de rivier.
- oorspronkelijke verlaten meanders, die door de rivier zijn afgesneden of onthoofd.
- terrassen door insnijding van de rivieren.
- hoogterras of schiervlakte cq de oorspronkelijke dalbodem.
- uitstekende rotspartijen. Vaak gaat het om brokken kwarts uit het Cambrium,

die tgv erosie van het omringende zachtere leisteen vrij zijn komen te liggen. Veel van deze rotspartijen hebben namen als Roc de la Tour, Les Quatres Fils-Aymon, Dames des Meuses. En zijn met legenden verbonden.

- Tiennes. Harde afgeronde kalkheuvels langs de westzijde van de Ardennen bv omgeving Couvin en Nisme.
- Fondry des Chiens bij Nisme. Grote gaten in de grond met monolieten. Oorspronkelijk ontstaan door oplossing van kalk en later bedekt met ijzerhoudende zanden. Daarna werd er ijzer gewonnen.
- De naam Fondry des Chiens zou verband houden met de vroegere gewoonte dode honden in de kloof te werpen.

Landgebruik.

Tot de jaren '60 was langs de Semois tabaksteelt van belang, evenals in het Belgische deel van de Semois. Hiervan getuigen de nog resterende oude tabaksschuren.

Ook van belang was de leisteen- en ijzerertswinning. Hiermee in verband staat de vanouds voorkomende metaalindustrie (smederijen, medische instrumenten, spijkerfabrieken, ea). Voor deze bedrijvigheid werd in 1893 een spoorlijn van Monthermé naar Hautes Rivieres aangelegd. Deze werd in 1950 opgeheven, maar is plaatselijk nog als een breed wandelpad langs de rivier herkenbaar.

Zondag 6 juli 2025
dag 1 Wandeling naar Haulmé en
Tournavaux. Ca 6 km.

Excursie leider Aletta. (door regen deze dag slechts 1 excursie, veel mensen gingen niet mee).

Verslag. Eleonora

Op de verzamelplek onder de voortent van een caravan werd enigszins gedraald i.v.m. de aanhoudende regen.

Maar tegen tienenvertrokken toch 11 mensen onder vele kleurige paraplu's. De Lindeboom op de oprit van de camping kreeg een beschrijving à la KNNV.

Daarna werden deze en alle andere waarnemingen aan Hans doorgegeven en door hem genoteerd.

De brug over de Semoy bood een mooi uitzicht op het traag stromende water met daarin o.a. helaas reeds uitgebloeide vlottende waterranonkel.

Van de oude watermolen verderop was helaas niet veel meer over dan de gaten, onder het molenhuis, waarbinnen de raderen eens hun werk gedaan hadden. De vele soorten planten die in en naast de Semoy groeien waren niet te versmaden voor de kenner, die zo zijn kennis weer doorgaf aan de medekampers.

Het lieflijke oude kerkje in Haulmé zag er aan de buitenkant prachtig uit.

Het plafond van de toren bevatte een groot rond gat, mogelijk om de klokken naar boven te halen. Ook het luidkoord van de klok kwam hier door het plafond.

We konden nergens een trap naar boven ontdekken. Een losse trap misschien?

Het interieur bevond zich in een ietwat verwaarloosde staat. Maar was erg mooi in zijn eenvoud.

Net als Maria hing ook Jeanne d'Arc hier in volle glorie.

Het was warm in de kerk, het leek alsof de kachel had gebrand. Misschien was er vanochtend een dienst geweest.

Voorbij de kerk liep het smalle paadje tussen de huizen door, steil naar boven en deed ons uitkomen bij een overdekte wasplaats midden in het bos.

Nog steeds in de regen liepen we het hoger gelegen bospad naar Tournavaux. Aldaar, met zicht op de brug over de Semoy, geluncht in wasplaats waar ook een bankje stond. Helaas voor slechts 4 à 5 mensen. Maar echte KNNV-ers hebben zelf een stoeltje mee en ook de rand van het waterbekken bood nog zitplaats. Na de lunch splitste de groep zich. Eén deel ging terug naar de camping via de landelijke route aan de andere kant van de Semoy. De andere groep ging eerst een uitspanning bezoeken om later dezelfde

weg terug naar de camping te nemen. Ondanks de regen toch een fijne excursie.

Schuilen bij Tournavaux.

Wasplaats Haulmé

Maandag 7 juli 2025

dag 2 Wandeling naar Thilay, Ca 7 km

Excursieleader: Koos van Bennekom

Verslag: Eleonora

9 mensen wandeling naar

Vertrek om ca 9.45 uur met 9 mensen.

Over de enorm lange camping, lopend in de richting Thilay, kwamen we langs een onder blauw zeil liggende bult van ca 10 bij 20 meter. Bij navraag bleek dit een wateropslag voor de brandweer te zijn. Vanaf hier gingen we naar boven om de "voie verte" te volgen. Deze werd links geflankeerd door een steile wand die bekleed was met mosbehang met daaroverheen prachtige plantenversieringen waaronder vele varensoorten.

Er was een educatief momentje in de vorm van een bosmestkever wiens prachtig blauw-schijnende borst bewonderd werd. Verderop waren de restanten van een gesloopte beverdam te zien.

Sicco staarde, aan het begin van het dorp, helemaal gebiologeerd naar een robotgrasmaaier die een fors veld te bewerken had.

In Thilay, werd neergestreken bij een uitspanning, voor koffie op het terras. Enkele deelnemers kozen voor een muurtje met zicht op de symmetrische kathedraalachtige driebeukige kerk met kruisschip.

Kerk Thilay

In de kerk eiste de prachtig bewerkte houten preekstoel, in het centrum van de kerk, de aandacht op. Net als de prachtige glas in loodramen in de absis (koornis). Zowel in de absis als in de zijnissen waren de muren kleurrijk beschilderd alsof het behang was. De grote hoeveelheden pilasters waren bekroond met fraai beeldhouwwerk.

Aan de muur, bij de deur, was een klein, met wijwater gevuld, marmeren bekken bevestigd. Daar toch even mijn vingers ingedoopt.

Tegenover de kerk stond een ijzeren man, ter ere van de vroegere ijzerindustrie. De man was opgebouwd uit allerlei ijzeren onderdelen die hier destijds geproduceerd werden.

De volgende stop was een veelbogige stenen brug over Semoy, met een enorm bos van takken en boomstammen voor de middenpilaar. Boven het water scheerden huiszwaluwen en speelden kwikstaartjes een spelletje met op de achtergrond kikkergekwaak. In het water vierden forellen een feestje.

Een prachtige muurschildering van een smid met smidse werktuigen gaf aan waar waarschijnlijk een smederij gevestigd was (geweest).

Het lavoir (wasplaats) was een klein museum, opgeleukt met alle benodigde attributen om de was te kunnen doen. Bij vertrek werd buiten nog een koevinkje gespot.

Zoekend naar een lunchplek, barstte ineens de regen los. Er werd besloten snel

terug te gaan naar het lavoir om daar de lunch te genieten. Dit onder het genot van een langdurige, enorm kletterende regenbui op het dak.

Ondertussen was één deelnemer verdwenen. Na een telefoontje bleek die al halverwege de camping te zijn. Wat een pech. Kletsnat waarschijnlijk. De regen was inmiddels milder geworden, dus werd de terugweg aanvaard.

Onderweg lag nog een lavoir, wat hoger

gelegen, tegen de zijwand. *Lavoir Grotte La Roche* Dit lavoir leek nu wel erg kaal. Hierna werd met stevige pas de terugweg aanvaard en waren om ongeveer 13.45 uur terug op de camping. Wederom een fijne excursie.

Dag 2 Excursie 2 wandeling naar Haulme en Tournavaux met 9 personen
excursieleider Aletta
Verslag Agnes

Niet voordat we een van de deelnemers een lang en gelukkig leven hebben toegezongen vertrekken we met negen personen voor de wandeling naar Haulmé. Gisteren is deze route ook gewandeld echter door de vele regenval met een beperkt aantal mensen. Vandaag nogmaals dus voor de liefhebbers en de thuisblijvers van gisteren. Vogels laten zich vandaag beter horen en zien na alle regen. In de berm langs de weg is door de speurders van alles te bewonderen. Al wachtend bij de brug over de Semoy richting Haulmé overleggen de sprinters met de excursieleider, omdat zij graag doorwandelen. Zo splits onze excursie zich in twee kleine groepjes. De brug over de Semoy brengt ons in Haulmé waar we het kerkje bewonderen. Tussen Maria en Jeanne d' Arc in zien we een grote afbeelding van Sint-Nicolaas, de patroonheilige van deze kerk, waarnaar de kerk ook vernoemd is. We wandelen door naar de hoger gelegen oude wasplaats en

kiezen rechts voor het lage wandelpad langs de rivier. De weergoden zijn ons ook vandaag niet goed gezind. We worden overvallen door een fikse regenbui. In goed overleg besluiten we de weg terug richting de camping te nemen. In Haulmé zwaaien we nog even naar onze mede excursie deelnemers en wandelen in de regen terug naar huis.

Dinsdag 8 juli 2025

Dag 3 Excursie 1 point de vue de la Roche.

Met 9 personen

Excursieleider: Wim

Verslag: Hélène

Met 9 personen gingen we op weg voor een klim naar de point de vue de la Roche.

5 personen gingen op de fiets en 4 met de auto.

Bij de parkeerplaats over de Maas ontmoeten we elkaar en gezamenlijk zijn we vertrokken voor de tocht naar boven waar we eerst een stel trappen moesten beklimmen. Onderweg zagen we al aardig wat insecten en vlinders waaronder ook de kolibrevlinder. Stijl omhoogging het over rotsachtig paadjes bedekt met leisteen met dennenbomen en eiken die het pad omzoomden. Bovengekomen hadden we een geweldig uitzicht op de Maas en het stadje Monthermé. Bij een leigroeve hebben we nog even een afslag gemaakt en daarna weer onze wandeling vervolgd met hele hoge kale lariksbomen.

Misschien door een brand of ziekte zo kaal geworden, wij wisten het niet. Onze lunchstop was bij een stel bankjes waar we even konden rusten. Vervolgens hebben we uitgebreid naar vogels geluisterd en via Merlin opgevangen zoals zwartkop, tuinfluiter en tijtjaf. Af en toe kwamen we op een pad kwarts tegen. Nadat we een graafmachine gepasseerd waren ging de weg weer omlaag en via een stijl pad met leistenen kwamen we weer beneden. Na enig overleg zijn we met een paar nog een barretje ingegaan waar we koffie en wat fris hebben genuttigd en waar je ook op paardenraces kon wedden. Na een geslaagde excursie gingen we respectievelijk met de auto en de fiets weer naar de camping.

Braamparelmoevlinder, Citroentje en Argusvlinder

Dag 3 Excursie 2 Le Roc la Tour ca 8 km met 7 personen

excursieleider: Joke Haas

Verslag: Eleonora

9.00 vertrek op de fiets met 7 mensen. Voor beide excursies. In Monthermé splitsten de groepen zich op. De drie fietsers van groep 2 besloten om 9.50 uur alvast verder te gaan. Het bleek nog enig uitzoekwerk te vergen ondanks of

vanwege twee verschillende routeplanners. Helaas bleek de juiste weg, na heel veel stijgen niet gevonden te kunnen worden. Dus weer helemaal terug. Met behulp van de routeplanners, werd besloten om vanaf een punt waar het nog 900 meter naar de start van excursie twee was, te gaan lopen. De overige deelnemers van groep 2 werden hierover telefonisch geïnformeerd en aangegeven werd dat ze hun eigen plan maar moesten trekken.

Op de afgesproken parkeerplaats waren geen auto's met NL-kenteken te bekennen. Wel zagen we der andere groep uit een pad verderop komen! Even een wederzijdse groet en ieder ging weer zijns weeg.

Via Strava kwamen we op een veel belopen pad uit richting de Roc La Tour wat we gevolgd hebben. Een klein buitje, af en toe, was eigenlijk best verfrissend.

Aan de linker kant van het voortdurend stijgende en dalende smalle pad waren opeens hoge steile leisteenrotsen te zien. En waar op de helling, met korstmossen versierde takken aan de bomen en struiken hingen. Waar tevens de ruïne van een blokhuis stond. Bijzondere plek zo midden in het bos.

Verderop hoorden we de rivier stromen. Maar het bleek een beekje te zijn dat iets verderop steil naar beneden kletterde met het geruis van de Semoy op de achtergrond.

Het was een lang golvend pad naar Roque Latour met af en toe pittig steile stukjes en uiteraard het nodige natuurschoon onderweg.

En zie daar, bij het "bord Le Roc la Tour nog 200 meter", kwamen we de andere 3 deelnemers van groep 2 tegen. Dus gezamenlijk verder en de lunch boven op de Roque

Latour genuttigd, met prachtig uitzicht over de vallei en de ver weg gelegen, tegenoverliggende helling. Bij vertrek was het nog even zoeken naar een telefoon, die gewoon, in iemands binnenzak bleek te zitten!

Besloten werd om samen het makkelijke pad terug te nemen.

Dit was een breed pad dat min of meer rechtuit glooiend naar beneden liep. Opvallend onderweg waren de enorme tonderzwammen op stammen van omgevallen bomen en stronken.

Op het pad was een wijkcentrum van bosmestkevers gestationeerd.

Bosmestkevers

Onderweg werden we nog gewezen op de dubbelloof varen. Bijzonder is het verschil tussen sporen dragende en niet sporen dragende bladeren.

Een deel van een oud archeologisch pad was te zien naast ons pad. Dat was een weg van ca. 2,4 meter breed geplaveid met kleine steentjes. Het had aan weerszijden verhogingen van recht opstaande en platte stenen met daarnaast

een glooiende oever naar een afwateringsloot. De weg ging later over in een diep uitgesleten wandelpad wat het vervolg leek van het archeologische pad wat we daarvoor gezien hadden.

Terug bij de auto splitsten de lopers zich af, die nog zo'n 400 meter verder moesten lopen om bij hun fietsen te komen, om vervolgens over de Voie Verte langs de Semoy naar de camping te fietsen.

Woensdag 9 juli 2025

Dag 4 Excursie 1 Nismes/ Fondry des chiens

Excursieleider: Julian

Verslag: Helene en Aletta

Met 2 auto's en 7 personen gingen we op weg naar Nismes waar we onze auto konden parkeren op een plein vlak bij een watermolen wat een heel gezellige aanblik was met stromend water en veel vissen waar een bordje verboden te vissen bijstond. Een grote gele kwikstaart trok onze aandacht terwijl hij op een elektriciteitsdraad ging zitten. Nismes bleek een alleraardigst stadje te zijn met een prachtig kasteelpark, centraal doorsneden door het riviertje "de Viroin" waarin we een paar forellen zagen. Julian was vandaag onze excursieleider. Na de VVV bezocht te hebben en koffie te hebben gedronken, vertrokken we met de auto's naar de kalkgroeve. De kalkgroeve ligt slechts op ca 4 km afstand van het centrum van Nismes.

Vanaf de parkeerplaats naar de groeve kwamen we direct al planten tegen zoals engbloem, beemdtkroon, sikkeldgoudscherm, geel walstro, grote muggenorchis. Aangekomen bij de groeve, dook een viertal deelnemers direct de groeve in en bleef daar minstens een paar uur. De overige deelnemers bleven boven en keken rond in de directe omgeving. Iedereen genoot op zijn manier van dit bijzondere terrein. Niet alleen voor de plantenlief-hebbers is de groeve een walhalla, maar ook voor bv

vlinderhebbers. Om ongeveer 15.30 uur reden we terug naar de camping.

De Fondry des Chiens is een natuurlijke, grillige kuil van meer dan 20m diep,

ontstaan door het wegsijpelen van regenwater in de kalkstenenbodem. Deze natuurlijke kuilen worden Fondry's genoemd. Ontstaan van meer dan 20 meter diep. Het is echt een supermooie plek met grillig gesteente, spleten, spelonken en regenwater dat blijft druppelen. In de zomermaanden zie je veel hagedissen die heerlijk liggen te zonnen op de indrukwekkende rotsen. Dit natuurwonder is omgeven door kalkgrasland waar in het voorjaar wilde orchideeën groeien. In de zomer vind je er o.a. beemdkroon, wondklaver en geel zonneroosje en waar je vele soorten vlinders kunt aantreffen zoals de koninginnenpage. Het hele gebied heeft de predicaatie "Site de Grand Intérêt Bilologique".

Nismes ligt vlak bij de grotere plaats Couvin in België, op ongeveer een uurtje rijden vanaf de camping. Aan de

Noordzijde van Nismes, op loopafstand, ligt nog een afgeronde kalkheuvel de "Tienne de Breumont". Een Tienne is een afgeronde kalkheuvel. Door tijdsgebrek kwamen we hier niet aan toe. Met name is deze bekend door de orchideeën-rijkdom.

Excursie 2 Wandeling bij Monthermé. 8,5 km. 5 personen. Zonnig weer.

Excursieleider: niet bekend

Verslag: Eleonora

Bij het ontwaken bevond de camping zich in een mystieke sfeer vanwege de mist die uit de Semoy opsteeg.

Een sfeervol begin van een mooie dag.

Met de auto naar Monthermé. Bij het uitstappen viel ons oog op het prachtige oude grandeur uitstralende gebouw met de titel "bain, douches, municipaux, of te wel het badhuis.

We begonnen langs de maasboulevard, met verschillende boomsoorten, die telkens afgewisseld werden, o.a. de pruimkers met heerlijke vruchten, die we ons goed lieten smaken.

De mooie gefortificeerde kerk "glise Saint Leger", met zijn vele schietgaten, was helaas gesloten.

Over de brug namen we de enorme trap midden in het dorp omhoog, om uitgeput boven bij te komen. Het uitzichtpunt bij de parkeerplaats bood uitkomst. Een versterkend bakje werd genuttigd met een prachtig uitzicht.

Het pad liep langs vele uitzichtpunten met vergezichten op de Maas, op Monthermé in de hoefijzerbocht en het achterland.

Bij een uitzichtpunt prijkte een zandblauwtje vrolijk kleurend op de kale rotsen en een muurhagedis gaf er een showtje, net als een tripmadammeke dat

deed, op de steile rotswand.

De lunch werd natuurlijk op een mooi uitzichtpunt genuttigd. Later werd een blarenpleisterplakpauze ingelast. Super dat iemand zulke pleisters bij zich heeft.

Een lange pauze werd ingelast op een

bankje in de schaduw, met wederom een magnifiek uitzicht op Monthermé en de omringende uitgestrekte heuvels. Daar kun je lang van genieten. Het af en toe verkoelende briesje was erg prettig. Verrassend was ineens een varenveld langs het pad. Waar natuurlijk weer het één en ander op naam gebracht werd. De dennenbossen waren bekleed met een dik verkoelend mostapijt. Terug in het stadje lopend langs de Maas, werden we verrast door een beverrat, die naast de weg, heerlijk zijn kostje aan het bij elkaar scharrelen was, tussen de planten, op de rivieroever. Een strooikist langs de weg met een mengsel van zand en zout bleek ook een object van onderzoek te zijn. Hierna werd rustig terug gewandeld naar de auto.

Excursie 3 Fietsen langs de Semoy naar België

Excursieleider: Ed

Verslag: Wine

Om half tien 's ochtends komen Ed, Agnes, Annet, Koos, Alma en ik, Wine, met onze fietsen op de camping bij elkaar. De lucht is nog fris. We zijn van plan naar België te fietsen. "We zouden nog heel wat planten en dieren kunnen spotten die tijdens eerdere expedities zijn gezien," daagt Ed ons uit.

We fietsen oostwaarts over de Trans-Semoysienne. Het eerste deel van de route loopt over een voormalig spoortraject en kent daardoor geen sterke stijgingen of dalingen. Vlak voor Thilay stoppen we om de planten te onderzoeken die groeien in het duister van de wasplaats *Lavoir Grotte La Roche*. Het is een thalleus levermos en volgens Obsidentify met de naam *Kegelmos*. Weer thuis wordt dat onder de microscoop bevestigd. Een mosje wat van vochtig kalkhoudend substraat houdt.

We fietsen verder langs de steile, dichtbegroeide helling aan onze linkerkant en de heldere Semoy rivier rechts onder ons. We passeren de brug bij Noix. In het dorpje Nohan-sur-Semoy is het even zoeken hoe ons fietspad verdergaat. Het blijkt dat het fietspad het oude tracé heeft verlaten en ons nu de berg opstuurt met hellingen als van de tour de france (12 en

18%). We puffen, schakelen naar ons kleinste verzet en staan op de pedalen. We halen de top en dalen daarna steil af naar Les Hautes-Rivières.

De zon brandt op ons. We passeren

een oud, roestig gebouw waar geluiden van metaalbewerking uit klinken. Hoe gaan we verder? Volgen we de borden van de fietsroute over de steile bergen, of kiezen we voor de relatief vlakke autoweg? Na een verwarrende richtingenstrijd, gaan we samen verder en komen dan aan in het bruisende Belgische Bohan. Woensdagochtend, de mensen hier pakken een pintje op het terras. Wij houden het bij *café allongé*, *café américain* en *café au lait*.

We eten ons brood aan de oever van de Semoy. Kinderen staan gebiologeerd in het water te vissen. Zwaluwen vliegen over het water. Daarna fietsen we nog wat dieper België in, door een smalle 200 meter lange tunnel die ooit is aangelegd voor het spoor. Vleermuizen gebruiken de tunnel. Kleine stalagmieten hangen aan het plafond.

Op de terugweg beklimmen we wederom een berg met hellingen van 12% en 18%.

Boven op de berg vindt Annet gallen van de haagbeuknerfgalmug. Deze waarneming is tijdens het vorige KNNV-kamp in de Semoy nog niet gedaan. Onze natuur-expeditie is een succes! We fietsen verder; de weg wordt vlakker. In Thilay besluit een deel van ons de expeditie af te sluiten met een lokaal biertje, een tonic en een koffie in *Café des Amis de Seroy*.

Donderdag 10 juli 2025 Dag 5

Excursie 1

Rondwandeling Bogny sur Meuse (Chateau Regnault). Ca 11 km

excursieleider: Joke

verslag: Eleonora

Met de auto zijn we naar Monthermé gegaan. Daar werden we hartelijk ontvangen met het lawaai van een bladblazer.

Alvorens te vertrekken was er nog een insmeeroefening en een blarenbehandeling.

Wederom werden langs de boulevard kersenpruimen geplukt en soldaat gemaakt.

Grote groepen gierzwaluwen zwierden verderop over je hoofd.

Bij de stuw gaf een parelmoervlinder een showtje op een vlinderstruik. Het op- en neergaande pad toonde hier en daar een vlak stuk. Echt een pad om af en toe even op adem komen. Daarom genoten we van

een bakje halverwege de heenweg waar ook een ijsvogelvlinder zich liet spotten.

De lunch, werd wat lager genoten dan het uitzichtpunt met zicht op onder andere de vier heemskinderen. Lekker in de schaduw. Eenieder kon individueel nog van het prachtige, iets hoger gelegen, uitzicht genieten.

Op de pauzeplek zelf, kwamen de mieren midden in de etende kring, uit de grond omhoog en vlogen uit. Een levendige discussie over de leefwijze van mieren ontspon zich.

Verder het pad vervolgend was er opeens in een rots oksel een kleine ruïne. Waar die voor gediend had was ons een raadsel. Een stuk verder was een ruïne die meer weg had van een

éénkamerwoning van natuursteen. De prachtige paden bleven eigenlijk gehuld in het struweel, met hier en daar forse uitdagingen wat klimmen en dalen

betrof. Iemand gaf aan dat de paslengte bij dalen, net zo groot moet zijn als naar boven. Eentje om te onthouden.

Beneden gekomen bij een woonwijk liet een muurhagedis zich spotten.

Bij de brug over de rivier, werden in een uitspanning wat versnaperingen genuttigd, waarna de groep het fietspad langs de maas volgde.

Beneden langs de rivier lopend, was aan de overzijde op de top, het paard van de vier heemskinderen te zien.

De plaatselijke fietsclub, in geel gekleurde shirts snelde ons met ca 49 man op het fietspad tegemoet. Later kwamen nog 3 kleinere groepen langs.

Ook hier in de berm waren vele muizenholletjes te zien en uiteraard was de berm bedekt met vele bekende planten en ook hier popte ineens een ruïne tegen de rotsen op.

Onderweg kwam ons nog een 3 man sterke fietsploeg van het KNNV achterop. Dus een kort praatje.

Rustig doorlopend waren we blij bij het eindpunt, de auto te zijn. En het uitstapje naar de kerk, die nu te bezichtigen was, werd in de auto gedaan. Bijzonder waren toch de vele deels blootgelegde muurschilderingen. Gek genoeg waren deze op één muur niet gevonden. Ook deze kerk had weer een prachtig bewerkte houten preekstoel. Nu werd om 17.00 de terugreis aanvaard. Een uitdagende wandeling.

Excursie 2 : met de fiets richting Charleville langs Semoy en Maas.

Excursie leider: Aletta
Verslag Koos van Bennekom

Om half 10 was het verzamelen met 8 en fiets, maar bleek 7. Aldus van start, echter de 7 werd gesplitst in 4 en 3. Notulist Koos bevindt zich in 4, wat betekent dat deze groep, bestaande uit Aletta, Hélène, Alma en schrijver, langs de Maas gaan fietsen. Eerst dus over de camping via het oude spoortracé langs de Semoy naar Monthermé. Eerst geld pinnen en door naar de brug over de Maas. Daar even overleggen en verder fietsen langs de camperplaats waar de campers heerlijk naar de zijkant van hun buurcamper konden kijken. Het fietspad lijkt een jaagpad, en is dat misschien ook geweest. De Voie Verte, oftewel groene weg, is een fietspad langs de Maas vanaf Couvin over ongeveer 200km richting het zuiden en langs de Maas. Bij de brug in Bogny-Sur-Meuse was onze stop voor koffie op het nabijgelegen terras. De fietsen waren geparkeerd onder een afdak voor fietsen. De fietsen daargelaten werd de rivier overgestoken om naar de "vier weeskinderen" te gaan. Even zoeken en zo werden we verwezen naar een smal bergpad rijklijk voorzien van leisplit en dus best glijerig was. Aletta had een andere opgang in het geheugen, maar met inspanning en hulp zijn we allen bovengekomen bij het beeld, voorstellende de genoemde kinderen, terwijl de naam bedacht is vanwege de vier klompen kwartsrots die niet wilden slijten in de leistenen omgeving en dus overeind bleven in de miljoenen jaren van slijtage. Het uitzicht was een mooie beloning. Naar beneden ging veel soepeler door de houten trappen die ons naar een ruime parkeerplaats bracht. Verder over de weg naar beneden tot de Maas. En deze weer over naar de bakker aan de overkant voor een sandwich. De fiets weer gepakt en iets verder bij een bank wat gegeten en gedronken. Aletta ging van hier weer terug over dezelfde route. Met 3 personen zijn we tot Joigny s'Meuse gefietst en daar omgekeerd weer terug naar Monthermé. Bij Bogny nam Alma daar de brug om alleen de bergrug

te trotseren. Hélène en Koos vervolgden naar Monthermé en bezochten daar de opengestelde kerk met 15de eeuwse fresco's, welke alle eerder waren verstopt onder stucwerk, waardoor er nu verwoede pogingen worden gedaan deze fresco's weer zichtbaar te maken. Hierna reden we naar de oude abdij met een mooie tuin met vele verschillende appel en perenboompjes, alle behangen met jong

fruit. Terug via de kapel weer op de fiets en naar het fietspad langs de Semoy en weer naar de camping. Ik heb een voldaan gevoel na de 38 kilometer die we achter de rug hebben.

Excursie 3 - met de fiets naar Charleville langs Semoy en Maas

Excursieleider en verslag: Ed.

Met drie mensen zijn we via Haulmé met de fiets aan de hand omhooggelopen tot boven op de naastgelegen berg. Daarvandaan aan de andere kant weer omlaag tot de bocht met het uitzichtpunt over Bogny sur Meuse. En weer verder naar beneden over de spoorlijn langs de Intermarché in Levrézy de brug over naar Bogny. Meteen over de brug via een parkeerplaats naar het benedengelegen fietspad langs de Maas.

In de bocht vóór de Rocher des Grand Ducs stond veel grote ratelaar met andere leuke planten en vlinders in de oever langs de Maas. Kans op ijsvogels, aalscholvers en visdiefjes. Langs het fietspad bleken geen koffievoorzieningen tot aan de eindbestemming. Voorbij Joigny en de sluis bleek onder de rioolwaterzuivering een moerasgebiedje met vijver te liggen die in maart-april-mei wordt gebruikt voor snoekenkweek. Eind mei wordt dan een schuif opgezet zodat de snoeken worden afgevoerd naar de Maas. Voor de Carrefour van Nouzonville ligt een afgedamd stuk Maas (Lieudit Vielle Meuse). Een veelbelovend stilstaand stuk water als lange vijver met grof hoornblad, kikkerbeet, gele plomp, minstens zes libellensoorten als bijv. grote waterjuffer en zuidelijke glazenmaker.

De zuidelijke brugvoet in Nouzonville is een steile helling opgebouwd uit stukken leisteen met veel leuke planten, insecten en muurhagedissen.

Bovenaan bij het standbeeld van de socialistische zanger Jean Baptiste Clement drie bankjes met uitzicht in de schaduw. Aan de overkant van de straat een bakker.

Vóór Montcy-Notre-Dame ligt boven het fietspad nog een verborgen grote vijver met eilandje die we gemist hebben. Het fietspad eindigt in Charleville. Daar is het even zoeken naar het centrale plein Place Ducale met de Information Touristique en terrasjes. In achtergelegen zijstraatjes boekwinkels en een stadssupermarkt. Voor de terugweg via de voetgangers/fietsbrug achter Musée Arthur Rimbaud over een eilandje weer naar de goede kant van de Maas.

Nu bij Bogny onder de brug door naar Monthermé. Daar even later mooi uitzicht op de het hooggelegen witte kunstwerk La Roche Beyard en de rotspartijen van de Vier Heemskinderen boven Château-Regnault. Vanuit Monthermé weer de kortste route naar Haulmé.

Vrijdag 11 juli 2025 Dag 6

Excursie 1
rondwandeling **Naux / Nohan**
excursieleider Wine
5 personen.

Op de fiets naar Naux en van daaruit een prachtige wandeling gemaakt.

Excursie 2 fietsen langs de maas Aletta
en Koos en nog iemand.

Geen informatie aanwezig.

Excursie 3 point de Vue du Liry

Verslag: Eleonara

Met 7 mensen. Doel: Point de Vue
d'Haulmé. Met auto en bijna 4 km lopen.

Richting uitzichtpunt lopend langs het bospad kwamen we eerst een ijzeren kooi met een zitplank voor 2 tot 3 pers personen tegen. Was dit misschien een jagers zit?

Het uitzichtpunt, met werkelijk fenomenaal uitzicht over een enorm stuk van de Semoy, was al bezet door Julian en Sylvia. Gezellig gezamenlijk, van het enorme uitzicht, dat op zelfs twee heuvelagen achterelkaar uitkeek, genoten.

We hadden zelfs uitzicht op het zwembad vd camping.

Een krassertje bezocht zelfs Yolanda. Zelfs hier, werd de serene rust door de herrie van een bladblazer, uit het dal, verstoord.

De paden, verderop, waren volop versierd met hengel en een kleine ijsvogelvlinder deed zijn opwachting. Op driekwart van de zandloperwandeling splitste de groep zich in thuisgangers en lunchers die op de heuvel nogmaals van het fenomenale uitzicht wilden genieten.

Deze groep werd verrast op twee paraglyders. Eén al in de lucht en één die nog op moest stijgen. De laatste maakte een pirouetje voor ons op de grond alvorens de sprong te wagen.

Door opwaartse warme lucht bleef één paraglyder lang in de lucht en konden we de ander beneden in het dal zien landen.

Terugrijdend met de auto zagen we, in Haulmé, vier babypoppen in plaats van kabouters in een tuin staan. Weer eens wat anders.

Een mooie wandeling ter afronding van de excursieweek, zeker gezien het machtige vergezicht met tevens uitzicht op de ingang van de camping

De waarnemingen

In onderstaande tabellen zijn de waarnemingen van Alma, Ed, Hans, Silvia, Wim, Wine en Yolanda opgenomen. Zes bijdragen zijn aangeleverd als exportbestand uit Observation.org en hiervan konden er vijf eenvoudig met behulp van een database- en rekenprogramma worden samengevoegd in een zogenaamde kruistabel. De zesde bijdrage was in een geheel ander format waardoor het nodig was de afzonderlijke waarnemingen handmatig aan de kruistabel toe te voegen. Een zevende bijdrage bestond uit een soortenlijstje van één wandeling en kon ook handmatig worden toegevoegd. De kruistabel vormt de basis voor de afzonderlijke tabellen per soortengroep.

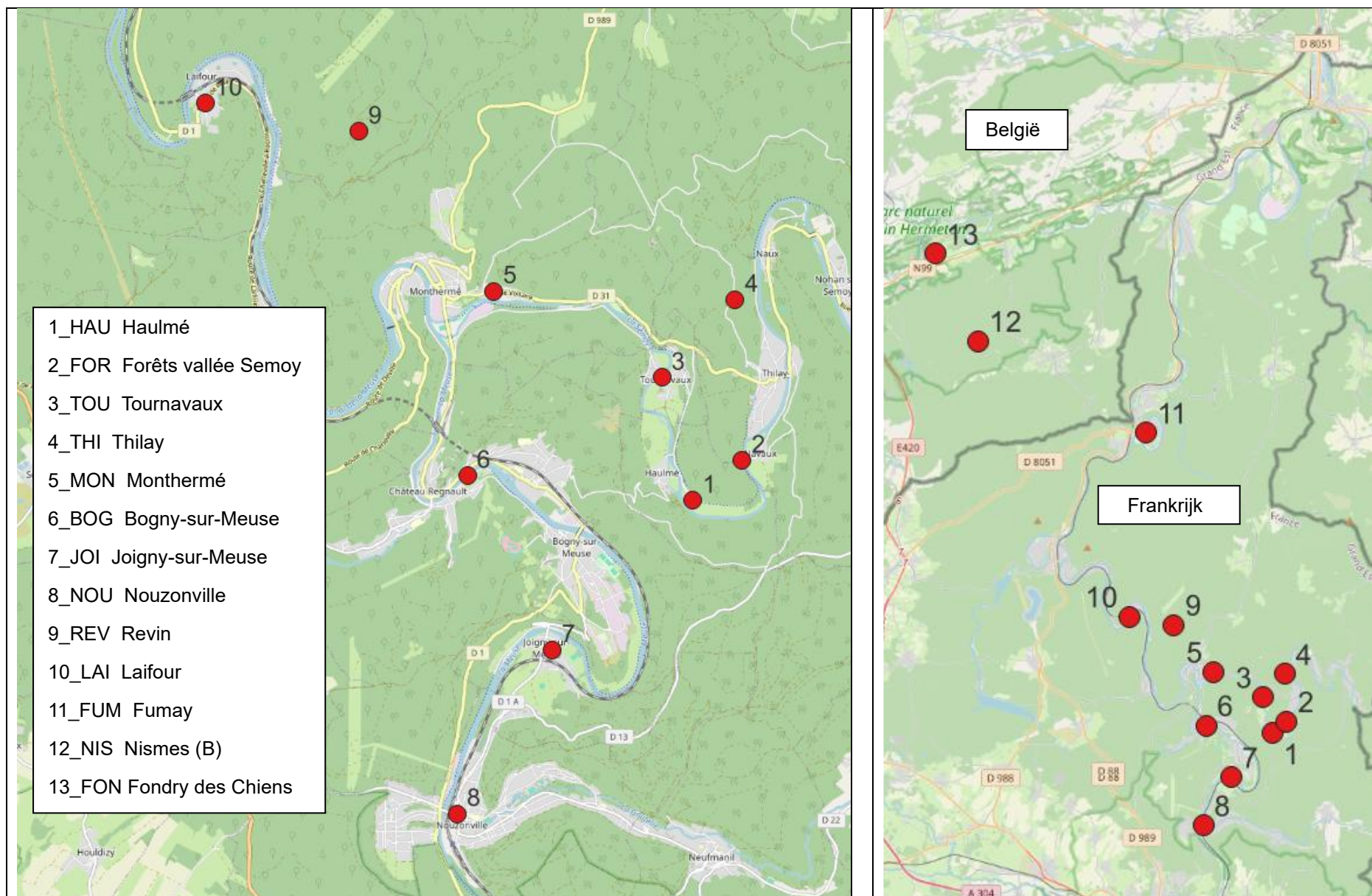
De opbouw van de tabellen is steeds hetzelfde; horizontaal de soortnamen alfabetisch geordend volgens de wetenschappelijke naam van de soort en verticaal de locatie.

In de tabellen zijn in principe alleen tot op de soort vastgestelde² waarnemingen opgenomen. Als soorten niet in het veld, maar uitsluitend door middel van specialistisch onderzoek op naam zijn te brengen, zijn ook wel verzamelnamen gebruikt (zoals bijv. Groene kikker onbekend). De naamgeving is conform Observation.org. In beginsel zijn alle waargenomen soorten in de tabellen opgenomen, behalve bij de vaatplanten (zie verantwoording hierna).

De locaties zijn volgens de gebiedsnamen in Observation.org en zijn globaal aangestipt in onderstaande figuren. Op de rechter kaart zijn alle dertien bezochte gebieden weergegeven van 1 t/m 13, beginnend bij 1, het kampterrein en omgeving inclusief het dorpje Haulmé, als 1_HAU terug te vinden in de tabellen. De overige gebieden zijn geordend naar de afstand vanaf het kampterrein. De verst verwijderde gebieden 12 (Nismes) en 13 (Fondry des Chiens) liggen in België; alle andere gebieden in Frankrijk. De eerste tien gebieden zijn meer in detail terug te vinden op de linker kaart. De exacte begrenzing van een gebied kan op de website van Observation.org worden opgezocht.

² Hierbij moet worden aangetekend dat soorten vrijwel uitsluitend op basis van eigen kennis en/of met behulp van apps, zoals ObsIdentify (met behulp van foto's) en Merlin (geluidsopnamen), op naam zijn gebracht. Schrijver dezes heeft geen enkele keer tijdens het kamp gezien dat iemand een papieren determinatiemiddel (zogenaamde "boeken" zoals een flora of een veldgids) heeft gehanteerd. Overigens worden waarnemingen op Observation.org door experts gevalideerd dan wel afgekeurd of van commentaar voorzien.

De getallen in de tabel betreffen het aantal waarnemingen binnen een gebied. Dit zegt dus niets over het aantal individuen van een soort. Het getal 2 kan zowel betekenen dat één individu (of meerdere individuen) van de soort door één waarnemer op verschillende plekken en/of op verschillende dagen/excursies binnen het gebied is vastgesteld, als dat één en hetzelfde individu door twee waarnemers is ingevoerd.

Ter verantwoording van de tabellen kan per soortgroep nog het volgende worden opgemerkt.

- Vogels: voornamelijk zichtwaarnemingen en in mindere mate geluidswaarnemingen
- Zoogdieren: zichtwaarnemingen van levende dieren of verkeersslachtoffers en indirecte waarnemingen (beverdam, molshopen)
- Herpetofauna: zichtwaarnemingen
- Vissen: zichtwaarnemingen d.m.v. foto's vanaf oever of brug
- Dagvlinders: zichtwaarnemingen
- Nachtvinders en micro's: voornamelijk nachtvangsten met LED-emmer (<https://www.vlinderstichting.nl/wat-wij-doen/meetnetten/meetnet-nachtvinders/ledemmers/>) en verder in beperkte mate zichtwaarnemingen overdag
- Libellen: zichtwaarnemingen
- Sprinkhanen en krekels: zicht- en geluidswaarnemingen. De geluidswaarnemingen met de Crickit-app (<https://www.aquila-ecologie.nl/mogelijkheden/sprinkhanen/>) zijn alleen bij hoge betrouwbaarheid (meerdere malen >90%) opgenomen.
- Vaatplanten: zichtwaarnemingen. Circa 100 zeer algemene plantensoorten (arbitrair vastgesteld) zijn verwijderd om de omvang van de tabel enigszins te beperken.
- Overige soortgroepen: zichtwaarnemingen

De meeste zichtwaarnemingen zijn onderbouwd met foto en terug te vinden op Observation.org.

Vogels

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1_HAU	2_FOR	3_TOU	4_THI	5_MON	6_BOG	8_NOU	11_FUM	12_NIS	13_FON
IJsvogel	Alcedo atthis	1	1									
Wilde Eend	Anas platyrhynchos	2	1		1							
Boompieper	Anthus trivialis	1	1									
Gierzwaluw	Apus apus	5	2				1	1			1	
Blauwe Reiger	Ardea cinerea	5	2		2			1				
Grote Canadese Gans	Branta canadensis	4		1	1		1	1				
Buizerd	Buteo buteo	1	1									
Putter	Carduelis carduelis	1	1									
Boomkruiper	Certhia brachydactyla	6	4				2					
Groenling	Chloris chloris	3	1								2	
Appelvink	Coccothraustes coccothraustes	1		1								
Holenduif	Columba oenas	1	1									
Houtduif	Columba palumbus	3	1						1		1	
Raaf	Corvus corax	3	2				1					
Zwarte Kraai	Corvus corone	2	2									
Pimpelmees	Cyanistes caeruleus	3	1				2					
Knobbelzwaan	Cygnus olor	1			1							
Huiszwaluw	Delichon urbicum	5	1		1	1	1				1	
Grote bonte specht	Dendrocopos major	1					1					
Roodborst	Erithacus rubecula	6	4				1					1
Vink	Fringilla coelebs	8	7				1					
Gaai	Garrulus glandarius	2		1			1					
Boerenzwaluw	Hirundo rustica	2	2									
Kuifmees	Lophophanes cristatus	1					1					

Rode Wouw	Milvus milvus	1										
Witte Kwikstaart	Motacilla alba	10	7	1	2							
Grote Gele Kwikstaart	Motacilla cinerea	5	2				1		1		1	
Gele Kwikstaart	Motacilla flava	1	1									
Koolmees	Parus major	3	1		2							
Huismus	Passer domesticus	5	1			1				1	1	
Aalscholver	Phalacrocorax carbo	1						1				
Zwarte Roodstaart	Phoenicurus ochruros	4	3			1						
Gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus	1		1								
Tijftjaf	Phylloscopus collybita	3	2		1							
Ekster	Pica pica	2			1				1			
Groene Specht	Picus viridis	4	2		1		1					
Goudvink	Pyrrhula pyrrhula	3	2				1					
Oeverzwaluw	Riparia riparia	3	2	1								
Roodborsttapuit	Saxicola rubicola	1									1	
Europese Kanarie	Serinus serinus	1							1			
Boomklever	Sitta europaea	7	2	1	1	1	2					
Turkse Tortel	Streptopelia decaocto	1									1	
Bosuil	Strix aluco	4	4									
Zwartkop	Sylvia atricapilla	10	6			1	3					
Tuinfluiter	Sylvia borin	3	2						1			
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	5	2				3					
Merel	Turdus merula	9	4		2	1	1		1			
Zanglijster	Turdus philomelos	6	4		1	1						
Kerkuil	Tyto alba	1	1									

Zoogdieren

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	2_FOR	4_THI	5_MON	8_NOU
Ree	Capreolus capreolus			1			
Europese Bever	Castor fiber	2			1		1
West-Europese Egel	Erinaceus europaeus	2					
Beverrat	Myocastor coypus	1	1				
Bosspitsmuis onbekend	Sorex araneus/coronatus	1			1		
Europese Mol	Talpa europaea	2	1			1	

Herpetofauna

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	2_FOR	3_TOU	6_BOG	13_FON
Hazelworm	Anguis fragilis	1	1				
Gewone pad	Bufo bufo	2	2				
Groene Kikker onbekend	Pelophylax spec.	1			1		
Muurhagedis	Podarcis muralis	7	1	1	1		5
Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	1				1	

Vissen

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	2_FOR	12_NIS
Brasem	Abramis brama	1			1
Barbeel	Barbus barbus	2	1	1	
Snoek	Esox lucius	1		1	
Riviergrondel	Gobio gobio	2	2		
Baars	Perca fluviatilis	1			1
Kopvoorn	Squalius cephalus	2	1		1
Zeelt	Tinca tinca	1	1		

Dagvlinders

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1_HAU	2_FOR	3_TOU	4_THI	5_MON	6_BOG	8_NOU	12_NIS	13_FON
Dagpauwoog	Aglais io	9	3	2	1		1			1	
Grote weerschijnvlinder	Apatura iris	1	1								
Koevinkje	Aphantopus hyperantus	3				2					1
Landkaartje	Araschnia levana	13	4	1	2		2	1	2		1
Keizersmantel	Argynnis paphia	4			3		1				
Bruin blauwtje	Aricia agestis	5									5
Braamparemoervlinder	Brenthis daphne	3									3
Boomblauwtje	Celastrina argiolus	5	1				1	1			2
Hooibeestje	Coenonympha pamphilus	2					1	1			
Gele luzernevlinder	Colias hyale	1									1
Citroenvlinder	Gonepteryx rhamni	11	2	1	1		2	1	1	1	2
Argusvlinder	Lasiommata megera	3	2								1
Boswitje / Cryptisch bosw.	Leptidea sinapis / juvernica	4			2						2
Kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	3	3								
Kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas	4	1		1	1	1				
Bleek blauwtje	Lysandra coridon	6									6
Bruin zandoogje	Maniola jurtina	11	3		2	1	1	1	1		1
Dambordje	Melanargia galathea	2								1	1
Groot dikkopje	Ochlodes sylvanus	8	1		1		2			1	3
Koninginnenpage	Papilio machaon	4	1							2	1
Bont zandoogje	Pararge aegeria	10		1	1		7			1	
Groot koolwitje	Pieris brassicae	5	1		1		1		1		1
Klein geaderd witje	Pieris napi	22	11	2	2		1	2	2		2
Klein koolwitje	Pieris rapae	15	4		2		4		3		2
Gehakkelde aurelia	Polygonia c-album	7	3	2					1		1

Icarusblauwtje	Polyommatus icarus	5			2			2		1	
Oranje zandoogje	Pyronia tithonus	10	1	1	2			3		1	1
Grote parelmoervlinder	Speyeria aglaja	1								1	
Zwartsprietdikkopje	Thymelicus lineola	1							1		
Geelsprietdikkopje	Thymelicus sylvestris	3			1				2		
Atalanta	Vanessa atalanta	4	1	1					2		
Distelvlinder	Vanessa cardui	1					1				

Nachtvinders en micro's

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1 HAU	2 FOR	4 THI	5 MON	6 BOG	13 FON
Zuringuil	Acronicta rumicis	1	1					
Blauwooggrasmot	Agriphila straminella	1	1					
Grote appelbladroller	Archips podana	1	1					
Witte grijsbandspanner	Cabera pusaria	1		1				
Drietandvlakjesmot	Catoptria falsella	1	1					
Brede/smalle vlakjesmot	Catoptria permutatellus/osthelderi	1	1					
Randvlekuil	Charanyca ferruginea	1	1					
Gewone grasmot	Chrysoteuchia culmella	3	3					
Hazelaaruil	Colocasia coryli	1	1					
Hyena	Cosmia trapezina	1	1					
Grasmot onbekend	Crambidae indet.	1	1					
Gewone spikkelspanner	Ectropis crepuscularia	2	2					
Plat beertje	Eilema lurideola	3	3					
Bosbandspanner	Epirrhoe rivata	1	1					
Bruine daguil	Euclidia glyphica	1					1	
Wortelhoutspanner	Eulithis prunata	1	1					
Vuursteenvlinder	Habrosyne pyritoides	1	1					

Kleine zomervlinder	Hemithea aestivaria	1				1		
Hageheld	Lasiocampa quercus	2	1	1				
Gerande spanner	Lomaspilis marginata	1	1					
Nonvlinder	Lymantria monacha	1	1					
Kolibrievlinder	Macroglossum stellatarum	4	1		1	2		
Rozenblaadje	Miltochrista miniata	1	1					
Gevlekte groenuil	Moma alpium	1	1					
Hagedoornvlinder	Opisthograptis luteolata	1						1
Paddenstoeluil	Parascotia fuliginaria	1	1					
Gewone zakdrager	Psyche casta	1	1					
Purpermot	Pyrausta purpuralis	1	1					
Roesje	Scoliopteryx libatrix	1	1					
Granietmot onbekend	Scoparia/Eudonia spec.	1	1					
Halvemaanvlinder	Selenia tetralunaria	1	1					
Gewone eikenvlekmot	Tischeria ekebladella	1	1					
Grootkopbladroller	Zeiraphera isertana	1	1					
Vijfvlek-sint-jansvlinder	Zygaena trifolii	2						2

Libellen

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	2_FOR	4_THI	5_MON	6_BOG	7_JOI	8_NOU	13_FON
Grote keizerlibel	Anax imperator	1							1	
Weidebeekjuffer	Calopteryx splendens	8	5	1	1	1				
Gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	1		1						
Kanaaljuffer	Erythromma lindenii	2							2	
Kleine roodoogjuffer	Erythromma viridulum	3							3	
Lantaarntje	Ischnura elegans	1				1				
Kleine tanglibel	Onychogomphus forcipatus	7	3	1					3	

Gewone oevertlibel	Orthetrum cancellatum	1								2
Blauwe breedscheenjuffer	Platycnemis pennipes	9	2				1	3	3	

Sprinkhanen en krekels

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1 HAU	6 BOG	13 FON
Krasser	Pseudochorthippus parallelus	2	1	1	
Greppelsprinkhaan	Roeseliana roeselii	1	1		
Grote groene sabelsprinkhaan	Tettigonia viridissima	2			2

Vliegen en muggen

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	3_TOU	5_MON	6_BOG	8_NOU	13_FON
Bellardia spec.	Bellardia spec.	1					1	
Gitje onbekend	Cheilosia spec.	1					1	
Donker doflijfje	Chrysogaster solstitialis	2		1				1
Dennendidea	Didea intermedia	1						1
Dinera ferina	Dinera ferina	2					2	
Ectophasia crassipennis	Ectophasia crassipennis	5				1	4	
Epicampocera succincta	Epicampocera succincta	1					1	
Snorzweefvlieg	Episyrphus balteatus	3	3					
Kegelbijvlieg	Eristalis pertinax	2	1				1	
Blinde bij	Eristalis tenax	4			1	1	1	1
Gewone kopermantel	Ferdinandea cuprea	1	1					
Gymnosoma spec.	Gymnosoma spec.	1		1				
Gewone pendelvlieg	Helophilus pendulus	1	1					
Lonchoptera spec.	Lonchoptera spec.	1	1					
Melinda gentilis	Melinda gentilis	1	1					
Wantssluipvlieg	Phasia hemiptera	3				1	2	
Witte halvemaan zweefvlieg	Scaevia pyrastris	2	2					
Roestbruine kromlijf	Sicus ferrugineus	3	3					
Grote langlijf	Sphaerophoria scripta	3			2		1	
Suillia spec.	Suillia spec.	2	1					
Bandzweefvlieg (Syrphus) onbek.	Syrphus spec.	2			2			
Langpootmug (Tipula) onbekend	Tipula spec.	1	1					
Gewone roofvlieg	Tolmerus atricapillus	1	1					
Stadsreus	Volucella zonaria	1	1					
Gewone rode bladloper	Xylota segnis	1						1

Bijen en wespen

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	3_TOU	5_MON	6_BOG	7_JOI	8_NOU	13_FON
Tweekleurige koekoekshommel	Bombus bohemicus	1							1
Gewone koekoekshommel	Bombus campestris	2							2
Tuinhommel	Bombus hortorum	3	2		1				
Boomhommel	Bombus hypnorum	1	1						
Veldhommel	Bombus lucorum	10	2	3	2	1	1	1	
Akkerhommel	Bombus pascuorum	8	3	2	1	1		1	
Weidehommel	Bombus pratorum	1						1	
Vierkleurige + Boomkoekoekshommel	Bombus sylvestris/norvegicus	1							1
Aardhommelgroep	Bombus terrestris/lucorum/ magnus/cryptarum	7		2	2		1	1	1
Grote kegelbij	Coelioxys conoideus	1							1
Blokhoofdvesp onbekend	Ectemnius spec.	1				1			
Breedbandgroefbij	Halictus scabiosae	2							1
Vliesvleugelige onbekend	Hymenoptera indet.	1				1			
Smaragdgroefbij onbekend	Lasioglossum (Dialictus) spec.	1							1
Groefbij onbekend (Lasioglossum)	Lasioglossum spec.	2	1					1	
Grote behangersbij	Megachile lagopoda	2							2
Kattenstaartdikpoot	Melitta nigricans	2						2	
Kleine roetbij	Panurgus calcaratus	1							1
Franse veldvesp	Polistes dominula	1							1
Tenthredo amoena	Tenthredo amoena	1		1					
Europese Hoornaar	Vespa crabro	2	1	1					
Aziatische Hoornaar	Vespa velutina	1	1						
Gewone wesp	Vespula vulgaris	3	3						

Wantsen c.a.

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1_HAU	4_THI	5_MON	6_BOG	8_NOU	13_FON
Geelzoomsierblindwants	Adelphocoris seticornis	1	1					
Aphrophora alni	Aphrophora alni	1	1					
Grote schaatsenrijder	Aquarius paludum	2	1				1	
Zuringrandwants	Coreus marginatus	1	1					
Loofboomhalsbandwants	Deraeocoris lutescens	1	1					
Impatientinum balsamines	Impatientinum balsamines	1		1				
Bruine graswants	Notostira elongata	1	1					
Groene schildwants	Palomena prasina	3			1	1		1
Lindespillebeen	Phytocoris tiliae	1	1					
Streepdijblindwants	Plagiognathus arbustorum	1						1

Kevers

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1_HAU	2_FOR	3_TOU	4_THI	5_MON	6_BOG	7_JOI	8_NOU	12_NIS	13_FON
Junikever	Amphimallon solstitiale	1	1									
Bosmestkever	Anoplotrupes stercorosus	16	2	3		2	8		1			
Gouden tor	Cetonia aurata	1		1								
Zevenstippelig lieveheersbeestje	Coccinella septempunctata	2					1				1	
Waterleliekever	Donacia crassipes	1								1		
Wolkever onbekend	Lagria spec.	1	1									
Coloradokever	Leptinotarsa decemlineata	2						2				
Gevlekte smalboktor	Leptura quadrifasciata	1	1									
Grijze schorsboktor	Mesosa nebulosa	1	1									

Spartelkever onbekend	Mordellidae indet.	1								1		
Oedemera flavipes	Oedemera flavipes	1										1
Oedemera lurida/virescens	Oedemera lurida/virescens	1					1					
Fraaie schijnbok	Oedemera nobilis	1			1							
Groene struiksnuitkever	Polydrusus formosus	1	1									
Kleine rode weekschild	Rhagonycha fulva	4				1		2		1		
Gewone smalboktor	Stictoleptura rubra	1						1				

Geleedpotigen (overig)

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1 HAU	4 THI	6 BOG	7 JOI	13 FON
Wespspin	Argiope bruennichi	2				2	
Schorskoloniespin	Drapetisca socialis	1	1				
Schapenteek	Ixodes ricinus	1					1
Slangmiljoenpoot onbekend	Julidae indet.	3	2				1
Leiobunum rotundum	Leiobunum rotundum	1			1		
Holenwielwebspin	Metellina merianae	9	7				2
Metellina spec.	Metellina spec.	1	1				
Gewone kameleonspin	Misumena vatia	1	1				
Holenspin	Nesticus cellulanus	6	2				4
Kelderpissebed	Oniscus asellus	3		1			2
Gewone hooiwagen	Phalangium opilio	1	1				

Weekdieren

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1 HAU	4 THI	5 MON
Grote clausilia	Alinda biplicata	2	2		
Ovale poelslak	Ampullaceana balthica	1	1		
Rode wegslak/Spaanse wegslak	Arion rufus/vulgaris	1	1		
Witgerande tuinslak	Cepaea hortensis	1	1		
Tuinslak onbekend	Cepaea spec.	1		1	
Aziatische korfmossel	Corbicula fluminea	2	1		1
Segrijnslak	Cornu aspersum	2			2
Barnsteenslak onbekend	Succineidae indet.	1	1		
Bolle stroommossel	Unio tumidus	1	1		

Vaatplanten

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N WRN	1 HAU	2 FOR	3 TOU	4 THI	5 MON	6 BOG	7 JOI	8 NOU	10 LAI	12 NIS	13 FON
Gewone agrimonie	Agrimonia eupatoria	1											1
Grote waterweegbree	Alisma plantago-aquatica	2	2										
Rood guichelheil	Anagallis arvensis	1						1					
Bosanemoon	Anemone nemorosa	2	1	1									
Gewone engelwortel	Angelica sylvestris	4	1				1		1	1			
Wilde akelei	Aquilegia vulgaris	1	1										
Gevlekte aronskelk	Arum maculatum	1	1										
Schubvaren	Asplenium ceterach	1					1						

Muurvaren	Asplenium ruta-muraria	10	3	1			2	1		1		1	1
Tongvaren	Asplenium scolopendrium	4	3		1								
Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes	16	6	1		1	5		1				2
Wijfjesvaren	Athyrium filix-femina	2					2						
Boskortsteel	Brachypodium sylvaticum	1	1										
Sikkelgoudscherm	Bupleurum falcatum	1											1
Zwanenbloem	Butomus umbellatus	2	2										
Struikhei	Calluna vulgaris	2		1			1						
Dalmatiëklokje	Campanula portenschlagiana	1							1				
Grasklokje	Campanula rotundifolia	5					1	1				1	2
Ruig klokje	Campanula trachelium	6	1				3	1		1			
Heidezegge	Carex ericetorum	1			1								
Zeegroene zegge	Carex flacca	1											1
Hangende zegge	Carex pendula	2			1		1						
Oeverzegge	Carex riparia	1	1										
Grote centaurie	Centaurea scabiosa	3											3
Echt duizendguldenkruid	Centaurium erythraea	3					2		1				
Spoorbloem	Centranthus ruber	2					2						
Viltige hoornbloem	Cerastium tomentosum	1					1						
Kleine leeuwenbek	Chaenorhinum minus	1								1			
Paarbladig goudveil	Chrysosplenium oppositifolium	5	4			1							
Groot heksenkruid	Circaea lutetiana	4	3			1							
Klein heksenkruid	Circaea x intermedia (C. alpina x C. lutetiana)	1	1										
Aarddistel	Cirsium acaule	1											1
Kale jonker	Cirsium palustre	1					1						
Bosrank	Clematis vitalba	1											1
Italiaanse clematis	Clematis viticella	1						1					
Lelietje-van-dalen	Convallaria majalis	1				1							

Groot warkruid	Cuscuta europaea	1	1									
Muurleeuwenbek	Cymbalaria muralis	11	4			1	3	1		1		1
Brem	Cytisus scoparius	1					1					
Geel vingerhoedskruid	Digitalis lutea	1										1
Vingerhoedskruid	Digitatis purpurea	1					1					
Mannetjesvaren	Dryopteris filix-mas	4				1	3					
Slangenkruid	Echium vulgare	4				1	1					2
Viltige basterdwederik	Epilobium parviflorum	1	1									
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine	6	2			1	2					1
Amandelwolfsmelk	Euphorbia amygdaloides	3	2	1								
Tuinwolfsmelk	Euphorbia peplus	2				1	1					
Geribde wolfsmelk	Euphorbia prostrata	2	2									
Japanse duizendknoop	Fallopia japonica	1	1									
Bosaardbei	Fragaria vesca	4	1			1	1					1
Gespleten + Gewone hennepnetel	Galeopsis bifida + Galeopsis tetrahit	1	1									
Liggend walstro	Galium saxatile	1					1					
Geel walstro	Galium verum	1										1
Bermooievaarsbek	Geranium pyrenaicum	1					1					
Geel nagelkruid	Geum urbanum	5	3	1		1						
Grote muggenorchis	Gymnadenia conopsea	4										4
Geel zonneroosje	Helianthemum nummularium	2										2
Kikkerbeet	Hydrocharis morsus-ranae	1							1			
Zandblauwtje	Jasione montana	1					1					
Platte rus	Juncus compressus	1					1					
Tengere rus	Juncus tenuis	1					1					
Beemdkroon	Knautia arvensis	2										2
Kompassla	Lactuca serriola	2			2							
Boslathyrus	Lathyrus sylvestris	1										1

Moerasrolklaver	Lotus pedunculatus	1								1			
Wilde judaspenning	Lunaria rediviva	1	1										
Grote veldbies	Luzula sylvatica	2					2						
Penningkruid	Lysimachia nummularia	1	1										
Grote wederik	Lysimachia vulgaris	1	1										
Grote kattenstaart	Lythrum salicaria	4	2				1			1			
Muskuskaasjeskruid	Malva moschata	2	1	1									
Klein kaasjeskruid	Malva neglecta	2				2							
Hengel	Melampyrum pratense	5				1	4						
Witte honingklaver	Melilotus albus	1			1								
Moerasvergeet-mij-nietje	Myosotis scorpioides	1	1										
Watergentiaan	Nymphoides peltata	1								1			
Kruipend stalkruid	Ononis spinosa subsp. procurrens	1											1
Wilde marjolein	Origanum vulgare	6	2				2	1		1			
Stijve klaverzuring	Oxalis stricta	2					2						
Klein glaskruid	Parietaria judaica	2					2						
Valse wingerd	Parthenocissus vitacea	1				1							
Gewone pastinaak	Pastinaca sativa	1						1					
Adderwortel	Persicaria bistorta	1					1						
Roze vetkruid	Phedimus spurius	1				1							
Zwartblauwe + Witte rapunzel	Phyteuma nigrum + Phyteuma spicatum	1	1										
Echt bitterkruid	Picris hieracioides	6			1					1			4
Oranje havikskruid	Pilosella aurantiaca	2	1			1							
Gewone salomonszegel	Polygonatum multiflorum	2					1	1					
Brede en Gewone eikvaren	Polypodium interjectum + P. vulgare	2					2						
Stijve naaldvaren	Polystichum aculeatum	1	1										
Vlottend fonteinkruid	Potamogeton x fluitans (P. lucens x P. natans)	1	1										
Tormentil	Potentilla erecta	2					2						

Vijfvingerkruid	Potentilla reptans	1	1										
Kleine pimpernel	Poterium sanguisorba	3											3
Gulden sleutelbloem	Primula veris	1										1	
Zoete kers	Prunus avium	1				1							
Sleedoorn	Prunus spinosa	2	1										1
Gele helmbloem	Pseudofumaria lutea	2							2				
Vlottende waterranonkel	Ranunculus fluitans	1	1										
Wilde reseda	Reseda lutea	1						1					
Kleine ratelaar	Rhinanthus minor	1				1							
Azijnboom	Rhus typhina	1					1						
Bloedzuring	Rumex sanguineus	1	1										
Pijlkruid	Sagittaria sagittifolia	2							2				
Trosvlier	Sambucus racemosa	4	3	1									
Zeepkruid	Saponaria officinalis	1							1				
Geoord helmkruid	Scrophularia auriculata	1					1						
Knopig helmkruid	Scrophularia nodosa	3	3										
Muurpeper	Sedum acre	2	1									1	
Wit vetkruid	Sedum album	2	1									1	
Tripmadam	Sedum rupestre	2					2						
Schaduwkruiskruid	Senecio ovatus	1					1						
Gekroesde melkdistel	Sonchus asper	1	1										
Moerasandoorn	Stachys palustris	2	1				1						
Bosandoorn	Stachys sylvatica	7	4			1							2
Watermuur	Stellaria aquatica	3	2	1									
Grote muur	Stellaria holostea	1						1					
Dubbelloof	Struthiopteris spicant	2		1			1						
Echte gamander	Teucrium chamaedrys	3											3
Valse salie	Teucrium scorodonia	4	1			1	1		1				
Grote tijm	Thymus pulegioides	2										1	1

Blauwe bosbes	Vaccinium myrtillus	2					2						
Echte valeriaan	Valeriana officinalis	4	2							1			1
Stalkaars	Verbascum densiflorum	2					2						
Zwarte toorts	Verbascum nigrum	5	3				1				1		
IJzerhard	Verbena officinalis	7	2	1	1	1	2						
Grote ereprijs	Veronica persica	1								1			
Wollige sneeuwbal	Viburnum lantana	1											1
Witte engbloem	Vincetoxicum hirundinaria	1											1
Bosviooltje spec.	Viola reichenbachiana, riviniana, x bavarica	1						1					

Mossen en Korstmossen

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	2_FOR	3_TOU	4_THI	5_MON	12_NIS
Rode heikorst	Baeomyces rufus	1					1	
Gedraaid knikmos	Bryum capillare	1	1					
Kopjesbekermos	Cladonia fimbriata	2	2					
Dove heidelucifer	Cladonia macilenta	1	1					
Kegelmoss	Conocephalum conicum	2		1		1		
Eikenmos	Evernia prunastri	4	3				1	
Gewoon riviervedermos	Fissidens crassipes	1	1					
Gewoon muisjesmos	Grimmia pulvinata	1	1					
Nephroma parile	Nephroma parile	1	1					
Groot schildmos	Parmotrema perlatum	2	1			1		
Ruig leermos	Peltigera praetextata	1	1					
Fraai haarmos	Polytrichum formosum	1	1					
Haarmos onbekend	Polytrichum spec.	2	1		1			
Melig takmos	Ramalina farinacea	2	1					1
Beekschoffelmos	Scapania undulata	1		1				

Paddenstoelen

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	N_WRN	1_HAU	2_FOR	3_TOU	4_THI	5_MON	6_BOG	7_JOI	12_NIS
Saffraanamaniet	Amanita crocea	1				1				
Parelamaniet	Amanita rubescens	2				1	1			
Loodgrijze bovist	Bovista plumbea	1							1	
Bitterboleet	Caloboletus calopus	1		1						
Geel hoorntje	Calocera cornea	1					1			
Klontjestrilzwam	Exidia nucleata	2	2							
Echte tonderzwam	Fomes fomentarius	1				1				
Roodgerande houtzwam	Fomitopsis pinicola	6	3	1			2			
Dikrandtonderzwam	Ganoderma adspersum	1					1			
Geelbruine plaatjeshoutzwam	Gloeophyllum sepiarium	3	2			1				
Roestbruine kogelzwam	Hypoxylon fragiforme	1								1
Schaapje	Lactifluus vellereus	2			2					
Grote stinkzwam	Phallus impudicus	1					1			
Berkenxzwam	Piptoporus betulinus	1		1						
Vermiljoenhoutzwam	Pycnoporus cinnabarinus	1	1							
Russula	Russula spec.	1		1						
Paarsstelige pastelrussula	Russula violeipes	2						1	1	
Waaiertje	Schizophyllum commune	1					1			
Waaierkorstzwam	Stereum subtomentosum	1		1						